

Izhaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Ro kopsi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta K 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 K.

Prejemale sprejema
v "Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vet-
turini št. 9.

Naročnino in naznaila s pro jema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekališču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corna) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Duhovniške plače.

Našim liberalcem ni pri nobeni stvari na tem, da bi se prepričali o resnici; njih glavni smoter je, vsako stvar zaviti tako, da lopnejo lahko po duhovnikih. Blazna „Soča“ je prinašala zadnji čas o duhovniških plačah tako gorostasne članke, da so se morali vsakemu bralcu zježiti lasje, ko jih je bral. Seveda se zapeljanemu revežu, ki je naročen na „Sočo“ niti ne sanja ne, kakšni ljudje pišejo te članke. Protestantovski pastor goriški je lahko zadovoljen s svojimi podkupljenimi hlapci okrog „Soče“.

Ne za tiste, ki verjamejo „Soči“ in drugim liberalnim listom, ampak za tiste, ko so si še ohranili zdrav razum, pišemo te le vrstice, da vidijo kaj je v resnici s tistimi „velikanskimi milijoni“ V čem obstoji povišanje duhovniških plač?

V proračunskem odseku je bil sprejet predlog, naj se da duhovnikom, ki se pečajo z dušnim pastirstvom, za vsako petletno službovanje 100 K. Oni duhovnik torej, ki služi 10 let, dobi 200 K več plače na leto; tisti ki služi 40 let pa 800 K več.

Glede pokojnine je stvar sledeča. Doslej so dobivali samostojni dušni pastirji po 40 letnem službovanju 800 goldinarjev ali 1600 Kron pokojnine; odslej bodo dobivali po 1000 goldinarjev ali 2000 Kron.

Vsak, ki hoče stvar pravično presoditi in upoštevati razmere, v katerih žive dušni pastirji, da je to zboljšanje gmotnega stanja povsem opravičeno in dovolj malenkostno. To priznavajo vsi prijatelji in neprijatelji duhovnikov, le „Sočin“ rokomavhar tega nikdar ne bo priznal. — Kdor pa se boji, da bi se radi tega povišanja ne zvišale naklade, temu

povemo, da je prazen njegov strah. Niti vinarja več ne bo plačal kmet za to povišanje. Kdor to trdi, je lažnik. Da to trdi „Soča“, je umljivo, ker ona se je z resnico že zdavnaj skregala. Naučni minister dr. Marchet, liberalec od nog do glave, je sam izjavil v imenu celokupne vlade, da se davkoplačevalci radi tega ne bodo prav nič obrenili. In ravno temu liberalnemu ministru, ki je ves čas prav toplo priporočal predlog, se je zahvaliti, da se je to zvišanje sploh doseglo. O tem ministru se sploh trdi, da je celo framažon, a je izjavil, da zahteva pravičnost do duhovščine, zboljšati ji slabo gmotno stanje. „Klerikalni“ poslanci, o katerih pišejo naši prismojeni liberalci, bi ne bili nikdar nastopili tako odločno, kakor pa je to storil framažonski Marchet.

O liberalcih je znano, kako oni kmetu naredo vse „brezplačno“. Od Gabrščeka, ki je „voditelj“ naroda zato, ker mu to nese, pa do Treovega pisarja Gilčverta, ki bogati s tem, da spravlja na boben kmečka posestva, se vsi liberalci dajo za vsako stvar prav masno plačati; duhovnikom pa zraven očitajo razne štolnine in bire. Kdo bi bil bolj zadovoljen ko ravno duhovniki, ko bi se odpravile bire in štolnine in bi dobivali dostojno plačo ko drugi uradniki. Če liberalci odpravijo biro, jim bodo duhovniki prav hvaležni, čeravno liberalci to delajo le iz sovraštva do duhovščine. Naravnost krivično je res, da mora ljudstvo ponekod skoro samo plačevati duhovnika. Dosti velik je verski zaklad, iz katerega plačuje vlada duhovnike in druge potrebsčine, da bi duhovniki imeli zadostno in stanu primerno plačo ter da bi bilo razbremenjeno ljudstvo. Duhov-

hovniki bi bili pripravljene zastonj opravljati vsa opravila, ki spadajo k dušnemu pastirstvu, če jim da vlada primerno plačo, da ne bo treba pobirati bire in štolnine. Kako velikanske dohoda naravnost dobiva država potom duhovniških uradov od kolekov, ki jih plačujejo stranke za razne listine. Pred kratkim se je zgodilo nekemu duhovniku, ki je imel poroko, da mu jo moral plačati ženin okoli 9 K za same koleke na raznih listinah. Mož bo po pravici govoril okrog: „Toliko me je veljala poroka!“ Vsa jeza pade na duhovnike, ker vsak ima le nje pred očmi, češ: duhovnik je potegnil.

Pri vsem tem pa vlada pusti, da se duhovski stan na najnesramnejši način blati in obrekuje po časopisju ter ne migne niti z mezincem, kakor se zdi, ko se z najsurrovejšimi in ostudnimi besedami naravnost hujska ljudstvo proti duhovnikom. Če so gotovi ljudje tako surovi in ob enem tako hudobni, bi morala pa vlada biti bolj — pametna.

Gabršček v ekstazi in „svobodni državljani.“

Za nedeljo popoldne je bil napovedan v Št. Petru shod „Sloge“. Dvorana „kmetijskega društva“ je bila ob 1/4 že skoraj polna samih vrlih Št. Peterčanov. Bilo jih je nad 200. Tik pred otvoritvijo shoda se začuje na dvorišču upitje. Gabršček je prihajal na čelu vseh svojih, ki jih je bilo okrog 50. Prihrumel je v dvorano in kričal: „Tu bom jaz govoril tu bomo zborovali mi kot svobodni državljani!“ Hotel je kar k predsedniški mizi, a naši so ga krepko potisnili nazaj. Stopil je gori na stolico, okrog njega pa „svobodni državljani“ gg. koncipijentje

dr. Puc, dr. Leupušček, dr. Podgornik, dr. Janc, ki jih debele denarne verige silijo kazati svoje svobodno državljanstvo v družbi človeka, kakor je Gabršček. Kmetu je prišel pomagat na shod tudi znani „prijatelj“ kmetov Treov pisar Dragotin Gilčvert in pa še Gabrščekov brat, koncipijent pri dr. Franku. Bolj zadaj pa so stali pijani reveži, ki jih je prignal Gabršček naravnost iz gostilne. Kar jih je bilo iz Št. Petra, so bili le mladoletni fantiči, vsi drugi so bili iz Gorice. Prišla je in corpore vsa Gabrščkova tiskarna, vse pisarne liberalnih odvetnikov in vsi liberalni zavodi. Cel dan jih je lovil Gabršček okoli in nabral je le 50 tako svobodnih državljanov.

Na stolici se je čutil očitno vzvišenega in je zato kričal: „Jaz vam že pokažem,“ kar je vzbudilo med našimi bučen smeh. „Surovost morete pokazati, drugega nič!“ „Kšeft vam je delo za narod!“ Take in podobne reči so neprijetno zadevale njegovo uho. V slepi jezi je zaklical nazaj: „Kar mi očitete, se ničesar ne sramujem!“ S tem je zaslužil pohvalo in naši so mu ploskali, „svobodni državljani“ seveda tudi, kar je provzročilo, da se je obnašal Gabršček kakor v ekstazi.

Reditelji so opominjali Gabrščeka, naj vendar da mir, da se bo zborovalo. Kričal je sicer, da je prišel dostojno zborovat, a pokazal tega ni. Zato je stopil na mizo dr. Gregorčič hoteč izjaviti, da shoda ne bo. Vihar navdušenja se je dvignil, da je kar zagrmelo po dvorani, ko je ljudstvo pozdravljalo svojega voditelja. Ko se je polegel vihar je izjavil dr. Gregorčič, da danes shoda ne bo in naj vsi zapuste dvorano. Gabršček pa kliče: „Ne, mi bomo zborovali kot svobodni državljani!“ In svobodni držav-

LISTEK.

Prostozidarstvo.

Nekateri dogodki najnovejšega časa nas silijo, da se tudi mi Slovenci pečemo s čudno skrivno družbo, ki si je naredila ime prostozidarjev. Navesti hočemo samo nekaj posebno kričečih dejstev.

Centralna prostozidarska loža vodi celo protiversko gonjo na Francoskem. Glavno orožje so ji denunciacije. Pariškemu listu „Figaro“ se je posrečilo podkupiti tajnika lože „Veliki Orient“, in ta je izdal izvirne listine. Loža je imela glavno besedo pri vseh imenovanjih v državni službi, posebno se pri imenovanjih častnikov v armadi. Povsod je imela svoje zaupnike, ki so o svojih tovariših, predstojnikih in podložnikih natanko poročali: Hodijo-li v cerkev, so morebiti celo prepričani katoliki in kot taki pri volitvah tudi nastopajo i. t. d. Vsako povišanje zavednih katolikov v državni službi je bilo v zadnjem času izključeno. Ko je to postalo javno, je seveda moralo vzbuditi pozornost. Mnogo

se je o tem govorilo v parlamentu. Ministri so po vrsti obsojali, da se je kaj takega zgodilo, zatajili so vsako sodelovanje pri tem škandalu in ostalo je pri starem. Kmalu so se pokazali tudi sadovi tega delovanja. Prišla je zloglasna francoska postava o ločitvi cerkve od države, katere duh se posebno jasno kaže v 28. členu, ki se glasi: „V bodoče je prepovedano napraviti kakoršni si že bodi verski znak ali versko znamenje na javnih stavbah, ali javnih prostorih izvzemši te stavbe, ki so namenjene bogoslužju, grobišča, spomenike na grobeh, muzeje in razstave. Seveda vse to-le, da ne bode nikako znamenje krščanstva več motilo framažonov pri njih delu.

V Avstriji je prostozidarstvo od cesarja Franca I. sem prepovedano. Ker pa je družba skrivna, si je tudi v naši državi znala pridobiti tal. Dunajski katoliški list „Vaterland“ je z vspehom zasledoval prostozidarske organizacije, ki so se znale pod krinko raznovrstnih dobredelnih društev vtihotapiti. Na podlagi citatov iz framažonskega lista „der Cirkel“ so se dognale zanimive stvari.

Tudi pri nas je že vkljub prepovedi mnogo najvišjih državnih uradnikov prostozidarjev. Posledica teh razkritij je bila, da je vlada razpustila posebno kompromitirano društvo „Humanitas“ na Dunaju, ki se je pečelo z vzgojo mladine.

Ko se je na Ogrskem bil boj med krono in vlado na jedni strani in združeno opozicijo na drugi strani so stali prostozidarji na obeh straneh. Prostozidarstvo glasilo je svoje pristaše pomirilo s tem, da je opozorilo na velike skupne cilje, ki se lahko še najlože s tem dosežejo, da se prostozidarji bore včasih ločeno.

Naši listi opozarjajo na veliko vse-slovansko organizacijo „Svobodna Misel“, ki je priznani del mednarodne prostozidarske družbe. Med nami Slovenci je zastopnik prostozidarstva duhovnik-odpadnik A. Aškerc. Ta mož tako pada od stopnje, ker noče pripoznati svoje zmote. Da se med Slovenci širi skrivna družba prostozidarjev, je torej dejstvo, s katerim moramo računati.

(Konec prihodnj.)

Iz zapiskov

Št. Kocjančiča, profesorja svetopisemskih ved in rektorja osrednjega semenišča v Gorici.

Priobčuje dr. P.
(Dalje).

Kakor hitro solnce vstane in se na nebu prikaže, nese devet v to odločenih duhovnikov kose razsekanega jagnjeta, to je, vsak duhovnik svoj kos, ki ga kvišku drži, gor na altar žgavnih darov v lepem redu; in ko se to godi, duhovniki in ljudstvo molijo molitev, ki se začenja z besedami: „Poslušaj Izrael! Gospod tvoj Bog je en sam Bog.“ — Te darivne kose postavijo drugi duhovniki na velik ogenj na altarji, da se sežejo. En duhovnik gre zdaj gor na altar, uzame sabo zgoraj popisani močni dar, mu pridene soli in kadila, uzame polno pest od tega daru, in ga vrže v žerjavico; kar mu ostane je njegovo. Za njim pride drug duhovnik, ki nese na altar daritev velikega duhovnika, obsto-

mleko kvari vse drugo. Tem potom tudi najlaže pridemo na sled bolezni, katera se večkrat od zunaj ne opazi, da dotični živali poskrbimo za potrebna zdravila.

Za kratek čas.

Zagovornik zatožencu: „Vidite, tako sem Vas zagovarjal, kakor bi bili Vi moj sin!“ — On: „Ali je Vaš sin tudi tak lump?“

Pošten pes. — A: „Vaš pes krade!“ — B: „Krade, pa le meso, v denarnih stvareh je pa čisto zanesljiv!“

Pred preiskovalnim sodnikom. — Sodnik: In še prisegli ste čeravno niste ničesar videli. Ali vam ni nič mar za vašo dušo? — Zatoženec: „Imam li dušo?“ Sodnik: „Gototo!“ Zatoženec: „Bi li prisegli, da jo res imam?“ Sodnik: „Gotovo!“ Zatoženec: „Torej vidite, gospod sodnik, da lahko priseže, kdor hoče, če tudi ni videl!“

Hudobno. — Poročnik: „Gospodične moje prejšnje garnizije bodo gotovo obžalovale, da sem premeščen. Zapustil sem v sru marsikatero neizbrisne spomine.“ — Prijatelj: „Verujem. Pa tud po hotelih v marsikateri računski knjigi.“

Žalost na kmetih. — Kmetica pride na pogred svoje znanke v drugo vas ter vpraša: „Ali pri vas jokate že, ko mrliča iz hiše neso, ali šele na grob!“

Razložek. — Pri revežih nadomešča glad kuharja; pri bogatinih pa kuhar glad.

Nekaj zastavic.

1. Iz česa obstoji samostan?
2. Včem sta si enaka pastir in zanikerni učenec?
3. Če prva črka nosi kljuko, Ljudje me radi vživajo; Če prva črka je brez nje, Ljudje na meni bivajo.
4. Včem sta si podobna konj, ki nese jezdeca in kura?

Loterijske številke.

10. novembra.

Trst 55 2 34 86 82
Linc 16 52 47 77 57

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Več železniških vozov lepega

krompirja

se dobi pri Francu Cerar v Domžalah. Cene so nizke po dogovoru.

Kožuhovine
ovratnike
zimске podobleke
pletenine
Jäger-perilo
volnene in svilene šerpe

kupite vedno najboljše pri
domači tvrdki

J. ZORNIK, GORICA

št. 10 Gosposka ulica št. 10

Anton Krušič

trgovec, krojaški izvedenec, tekališče J. Verdi 33 in tekališče Fr. Josip 53.

Za novo sezono.

Zgoraj imenovani naznanja sl. občinstvu in posebej čč. duhovščini, da mu je ravno dospelo sveže avstrijs. in angleško blago za vsakovrstne stanove. Izdeluje po najnovejših krojih. Blago in delo jamči.

Med. univ.

Dr Ant. Brecelj

prakt. zdravnik in specialista za otroške bolezni v Gorici

stanuje in ordinuje od 1. novembra naprej v

Gosposki ulici

št. 4. (tik Monta).

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korju, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdčevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sginé v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

And. Fajt,
pek. izvedenec Gorlea
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, k. l. or za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

I. Primožič,

slovenski optikar v Gorici,
ulica Vetturini 3,

priporoča čč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogleda, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in poprave ter pošilja na dom.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Kar. Draščik

v Gorici na Korni (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Štev. 3284

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil I. in II. četrtrleta 1905, t. j. mesecev januarja, februarja, marca, aprila, maja in junija istega leta

začne

v ponedeljek, 3. decembra 1906

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte, sobote in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1 popoldne.

Ravnateljstvo zastavljalnice.

V Gorici, 29. oktobra 1906.